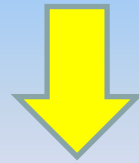

LLENGUA

ALFABET FENICI

ALFABET DELS GRECS DE SICÍLIA

ALFABET LLATÍ CLÀSSIC

ALFABET LLATÍ 23 LLETRES

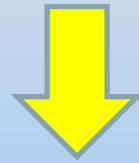
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Creades a l'edat mitjana.

Els romans l'escamparen per tota Europa, que esdevindria amb els mil·lennis una potència colonitzadora, *l'alfabet llatí* és un dels més estesos arreu del món, i és utilitzat per bona part de les llengües que no disposaven d'alfabet propi fins a l'arribada dels europeus.

LES VOCALS

Són deu les vocals del llatí clàssic,
però només té cinc timbres vocàlics:

A E I O U

Cada vocal té dues modalitats: llarga i breu. L'emissió de la vocal llarga tenia el doble de temps que la breu.
Avui ens és difícil saber com les pronunciaven.

PRONUNCIACIÓ DE LES CONSONATS

B C D F G H K L M N P Q R S T V X Y Z

[b] [k] [d] [f] [g] [∅] [k] [l] [m] [n] [p] [q] [r] [s] [t] [u] [ks] [y] [z]

B	C	D	F	G	H	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z
[b]	[k]	[d]	[f]	[g]	[∅]	[k]	[l]	[m]	[n]	[p]	[q]	[r]	[s]	[t]	[u]	[ks]	[y]	[z]

EL LLATÍ: UNA LLENGUA FLEXIVA

Una paraula llatina pot adoptar formes diferents segons la seva funció dins d'una frase: això se'n diu **flexió**.

Però no tots els mots llatins tenen aquesta característica, alguns són invariables.

Una altra característica de la llengua llatina és que no té articles.

**Són bojos, aquests
romans! Ha, ha, ha!
Es mengen els articles!**

LA PRIMERA DECLINACIÓ LLATINA

Paraules com: *lupa / lupae*,
vita / vitae,
femina / feminae,
rosa / rosae,
aqua / aquae,
anima / animae,
terra / terrae,

segueixen el **paradigma** de la primera declinació.

a

nominatiu

a

vocatiu

am

acusatiu

ae

genitiu

ae

datiu

a

ablatiu

ae

nominatiu

ae

vocatiu

as

acusatiu

arum

genitiu

is

datiu

is

ablatiu

El nominatiu

ANEM PER PASSOS

ANOMENAR - nominatiu

En català tu fas servir un sistema per parlar i escriure bé.
Tu dius, p. ex.:

La terra és rodona

Subjecte: **la terra** – el **nom** que fas servir és la terra.
NOMINATIU

L'element que fa de subjecte en una oració llatina ha d'anar en nominatiu.

També anirà en nominatiu l'element que fa de predicat o atribut en els verbs que el demanin.

S'entén?

EL NOI

PUER

LA NOIA

PUEL·LA

El vocatiu

VOCARE: CRIDAR! - *vocatiu*

Terra! Terra a la vista

Terra! (crit) – Quan ‘**vocamus**’ una cosa...

VOCATIUI

La **majoria** dels substantius que són de la primera declinació són femenins.

S’entén?

TERRA!

L'acusatiu

L'ACUSATIU

I per posar un OD?

La Maria menja... **patates.**

L'aigua va donar **l'ànima...**

Patates i l'ànima és l'OD , en llatí anirà en **ACUSATIU.**

*Aqua dedit **animam...***

ACUSATIU

EL LLORO

MENJA

PATATES.

OD = acusatiu

a

nominatiu

a

vocatiu

am

acusatiu

ae

genitiu

ae

datiu

a

ablatiu

ae

nominatiu

ae

vocatiu

as

acusatiu

arum

genitiu

is

datiu

is

ablatiu

REPASSEM

Nominatiu 1a declinació

rosa

la rosa

puel·la

la

noia

Terra

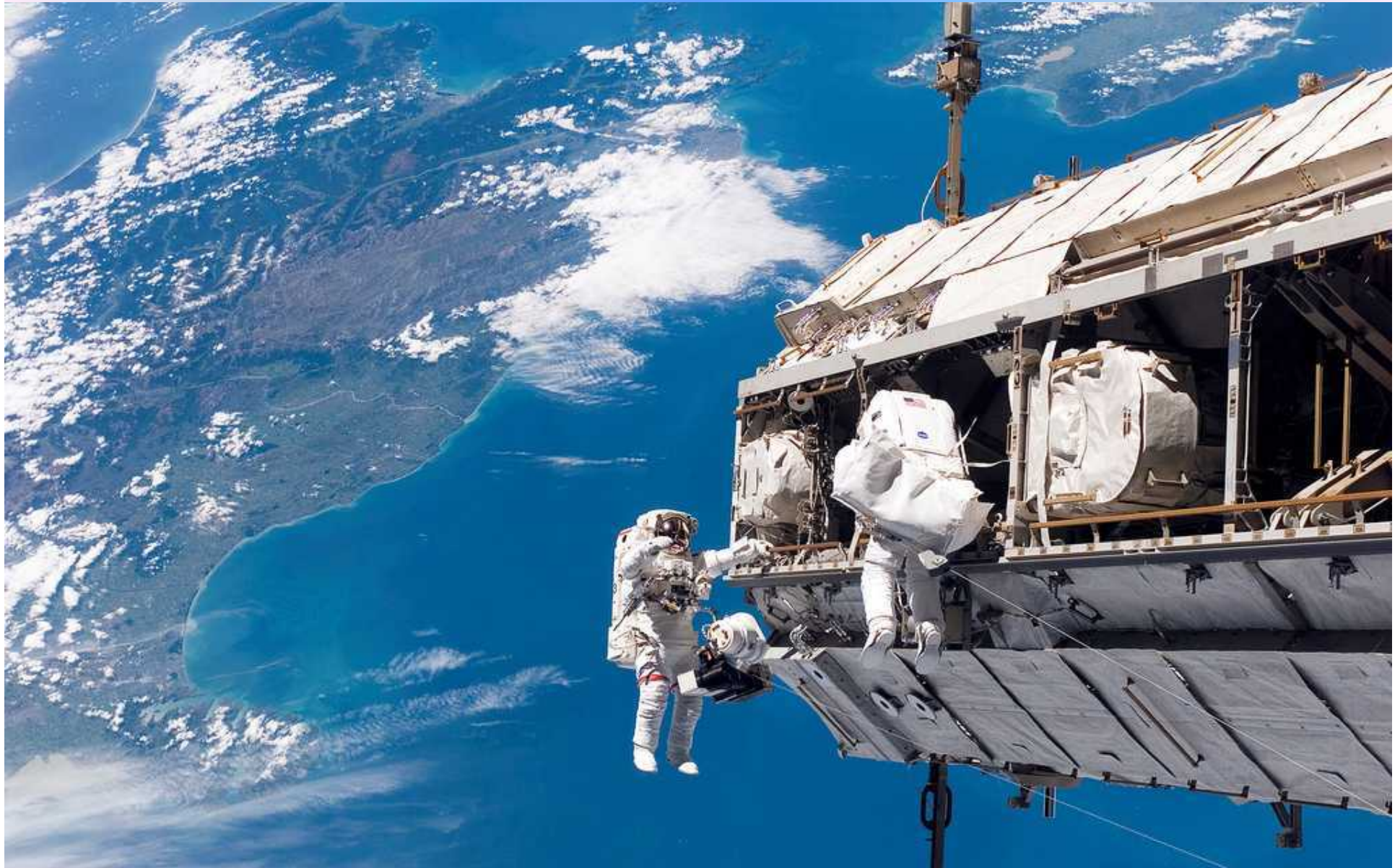
la Terra

El nom subjecte d'una oració llatina ha d'anar en **nominatiu**.

També fa servir aquest cas l'atribut o el predicat.

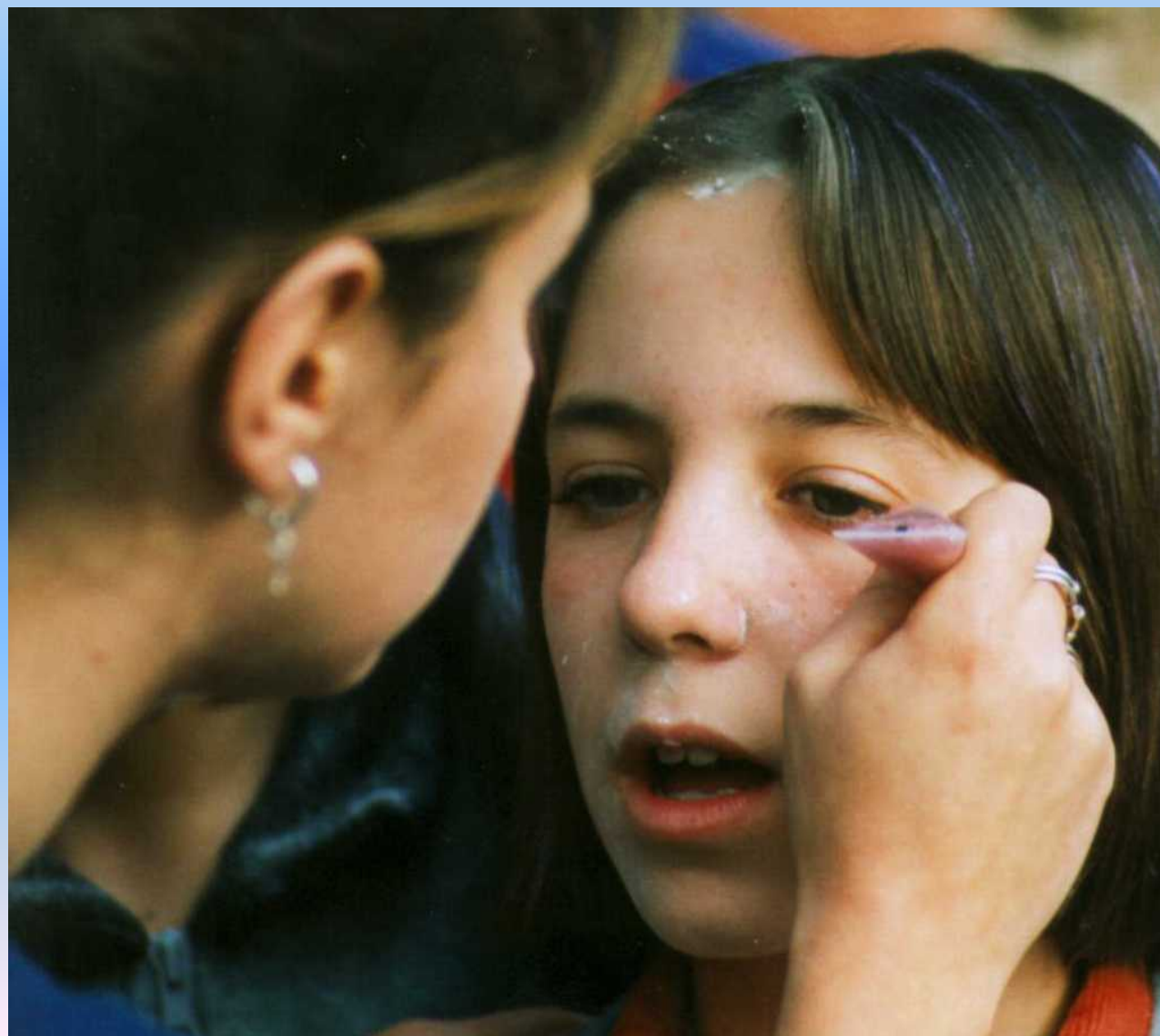
Puel·la est pulcra.

Terra est pulcra.

Puel-la est pulcra.

Rosa est ... Caerulea.

REPASSEM

Acusatiu 1a declinació

*Aqua dedit **animam**...*

*Poeta **rosam** laudat.*

*Lupus **aquam** potabat.*

El objecte directe d'una oració llatina ha d'anar en **acusatiu**.

*Poeta **rosam** laudat.*

El genitiu

(complement del nom)

EL COMPLEMENT DEL NOM

GENITIU

En català tu dius.

La terra **del pare**

L'equip **de gimnàstica**

Subjecte: **la terra** – el **del pare** complement del nom. Oi?

*Aqua **vitae** (vita, ae: 1a declinació)*

*Terra **patris** (pater, ris: 3a declinació)*

GENITIU

L'element que fa de complement del nom en llatí ha d'anar en genitiu.

S'entén?

Puer és el nominatiu
de *puer - pueris* de la 3a.
declinació

3a.
Declinació?
Ecs!

Puer rosae.

El noi de la rosa.

Puer, pueri:

3a declinació.

- (us) *puer*

- (e) *puer*

-um *puerum*

-i *pueri*

-o *puero*

-o *puero*

-i *pueri*

-i *pueri*

-os *pueros*

-orum *puerorum*

-is *pueris*

-is *pueris*

Pueri rosae!

Puer... (?)

Puel-la... (?)

Puel·la + puel·la + puel·la = ...

***Puel-lae* (de la rosa) = ...**

Puel-lae (de les roses) = ...

Puel-la laboriosa in...

*Aula, aulae ? **ABLATIO***

TESTING
BY ROMAN
THE ROMAN

DECLINATIONS

PRINCIPALS FACTORS QUE A...

- 1.- La fundació de colònies de Roma, tot convivint amb...
- 2.- La administració. Els romans...
- 3.- El dret de ciutadania. Els romans...
- 4.- L'exèrcit. Les tropes que...
- 5.- Les noves famílies. Famílies...
- 6.- La llengua. El llatí era necessari...
- 7.- Les comunicacions. Les vies de...

LA SEGONA DECLINACIÓ. Paraules masculines i femenines

SINGULAR

nominatiu	-us	<i>lupus</i>	el llop, un llop
vocatiu	-e	<i>lupe</i>	llop!
acusatiu	-um	<i>lupum</i>	el llop
genitiu	-i	<i>lupi</i>	del llop
datiu	-o	<i>lupi</i>	per al llop
ablatiu	-o	<i>lupo</i>	en el llop, amb el llop

LA SEGONA DECLINACIÓ. Paraules masculines i femenines

PLURAL

nominatiu	-i	<i>lupi</i>	els llops, uns llops
vocatiu	-i	<i>lupi</i>	llops!
acusatiu	-os	<i>lupos</i>	els llops,
genitiu	-orum	<i>luporum</i>	dels llops
datiu	-is	<i>lupis</i>	per als llops
ablatiu	-is	<i>lupis</i>	en els llops, amb els llops

LA SEGONA DECLINACIÓ. Paraules neutres

SINGULAR

nominatiu	-um	<i>templum</i>	el temple, un temple
vocatiu	-um	<i>templum</i>	temple!
acusatiu	-um	<i>templum</i>	el temple, al temple
genitiu	-i	<i>templi</i>	del temple
datiu	-o	<i>templo</i>	per al temple
ablatiu	-o	<i>templo</i>	en el temple, amb el temple

LA SEGONA DECLINACIÓ. Paraules neutres

PLURAL

nominatiu	-a	<i>templa</i>	els temples, uns temples
vocatiu	-a	<i>templa</i>	temples!
acusatiu	-a	<i>templa</i>	els temples
genitiu	-orum	<i>templorum</i>	dels temples
datiu	-is	<i>templis</i>	per als temples
ablatiu	-is	<i>templis</i>	en els temples, amb els temples

LA SEGONA DECLINACIÓ. Paraules amb **-r**

SINGULAR i PLURAL

nominatiu		<i>vir</i>
vocatiu		<i>vir</i>
acusatiu	-um	<i>virum</i>
genitiu	-i	<i>viri</i>
datiu	-o	<i>viro</i>
ablatiu	-o	<i>viro</i>

nominatiu	-i	<i>viri</i>
vocatiu	-i	<i>viri</i>
acusatiu	-os	<i>viros</i>
genitiu	-orum	<i>virorum</i>
datiu	-is	<i>viris</i>
ablatiu	-is	<i>viris</i>

RESUM SINGULAR

	1a	2a	2a	3a	3a	4a	4a	5a
		M/F	N		par	M/F	N	
nom	<i>-a</i>	<i>-us</i>	<i>-um</i>	∅	<i>-is</i>	<i>-us</i>	<i>-u</i>	<i>-es</i>
voc	<i>-a</i>	<i>-e</i>	<i>-um</i>	∅	<i>-is</i>	<i>-us</i>	<i>-u</i>	<i>-es</i>
acus	<i>-am</i>	<i>-um</i>	<i>-um</i>	<i>-em</i>	<i>-em</i>	<i>-um</i>	<i>-u</i>	<i>-em</i>
gen	<i>-ae</i>	<i>-i</i>	<i>-i</i>	<i>-is</i>	<i>-is</i>	<i>-us</i>	<i>-us</i>	<i>-ei</i>
dat	<i>-ae</i>	<i>-o</i>	<i>-o</i>	<i>-i</i>	<i>-i</i>	<i>-ui</i>	<i>-ui</i>	<i>-ei</i>
abla	<i>-a</i>	<i>-o</i>	<i>-o</i>	<i>-e</i>	<i>-e</i>	<i>-u</i>	<i>-u</i>	<i>-e</i>

<i>lupa / -ae</i> <i>vita / -tae</i> <i>femina / -ae</i> <i>rosa / -ae</i> <i>aqua / -ae</i> <i>anima / -ae</i> <i>terra / -ae</i>	<i>lupus / -i</i> <i>pirus / -i (ar)</i> <i>malus / -i (ar)</i>	<i>pirum / -i (fruit)</i> <i>malum / -i (fruit)</i> <i>templum / -i</i>	<i>vir / -i</i> <i>magister / -tri</i> <i>ager / -gri</i> <i>puer / -i</i>	<i>animal / -is</i> <i>pastor / -is</i> <i>pietas / -is</i> <i>lumen / -is</i>	<i>sensus / -us</i> <i>domus / -us (-i)</i>	<i>dies / -ei</i> <i>acies / -iei</i>
--	---	---	---	---	--	--

RESUM PLURAL

	1a	2a	2a	3a	3a	4a	4a	5a
		M/F	N		par	M/F	N	
nom	<i>-ae</i>	<i>-i</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>	<i>-a</i>	<i>-us</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>
voc	<i>-ae</i>	<i>-i</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>	<i>-a</i>	<i>-us</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>
acus	<i>-as</i>	<i>-os</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>	<i>-a</i>	<i>-us</i>	<i>-a</i>	<i>-es</i>
gen	<i>-arum</i>	<i>-orum</i>	<i>-orum</i>	<i>-um</i>	<i>-ium</i>	<i>-uum</i>	<i>-uum</i>	<i>-erum</i>
dat	<i>-is</i>	<i>-is</i>	<i>-is</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ebus</i>
abla	<i>-is</i>	<i>-is</i>	<i>-is</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ibus</i>	<i>-ebus</i>

<i>lupa / -ae</i> <i>vita / -tae</i> <i>femina / -ae</i> <i>rosa / -ae</i> <i>aqua / -ae</i> <i>anima / -ae</i> <i>terra / -ae</i>	<i>lupus / -i</i> <i>pirus / -i (ar)</i> <i>malus / -i (ar)</i>	<i>pirum / -i (fruit)</i> <i>malum / -i (fruit)</i> <i>templum / -i</i>	<i>vir / -i</i> <i>magister / -tri</i> <i>ager / -gri</i> <i>puer / -i</i>	<i>animal / -is</i> <i>pastor / -is</i> <i>pietas / -is</i> <i>lumen / -is</i>	<i>sensus / -us</i> <i>domus / -us (-i)</i>	<i>dies / -ei</i> <i>acies / -iei</i>
--	---	---	---	---	--	--